

Hoop blijven houden in goede en in slechte tijden

Een boodschap voor 2021

De mensheid is altijd weer in staat om nieuwe wegen te vinden dankzij die ontelbare vrouwen en mannen die zichzelf geven zonder te bedenken wat het kost. Zelfs in tijden van onrust en onzekerheid.

De afgelopen jaren hebben veel jonge mensen hun zorgen over de toekomst met ons gedeeld: welke hoop kan ons richting geven; waarop kunnen we vertrouwen als alles zo onzeker is? Of, een vraag die nog dieper gaat: wat is de moeite waard om voor te leven? Er zijn ook andere stemmen, die zeggen: we moeten ons niet laten ontmoedigen en oog hebben voor tekenen van hoop.¹

¹ Als antwoord op deze boodschap voor 2021 nodigen we jongeren tussen 15 en 35 jaar uit om zelf te komen met concrete voorbeelden van deze tekenen van hoop. Welke initiatieven of mensen zijn een teken van hoop voor mij? De komende maanden zullen deze reacties in verschillende formats worden gepubliceerd: teksten, video's, podcasts, enz. Schrijf je reactie naar: solidarity@taize.fr.

Oog hebben voor tekenen van hoop

In deze huidige coronatijd zien we in grote delen van de wereld een toenemende onzekerheid. Dat vraagt om moedige politieke besluitvorming, maar solidariteit en vriendschap tussen mensen zijn net zo hard nodig. Veel mensen willen een ander graag helpen. Hun vrijgevigheid herinnert ons eraan dat **als we elkaar helpen** er een weg naar de toekomst wordt geopend.

En zo veel jonge mensen besteden hun energie om **ons gemeenschappelijk huis**, de aarde, te redden. Overal ontstaan nieuwe initiatieven, en al bieden zij niet direct het antwoord op het klimaatprobleem, dan nog stellen ze ons nu al in staat om de weg in te slaan naar een levenswijze met meer respect voor het milieu.² Voor gelovigen is de aarde een geschenk dat God ons heeft toevertrouwd om ervoor te zorgen.

Mensen zijn zich steeds meer bewust van onrechtvaardige structuren, in sommige gevallen een erfenis uit het verleden. En helaas wordt macht niet altijd uitgeoefend ten dienste van het welzijn van iedereen. In het licht van dergelijke misstanden zijn frustratie en boosheid begrijpelijk. Wie durft er te werken aan een **rechtvaardige wereld en vredestichter** te zijn, over de grenzen heen die onze samenlevingen verdeeld houden?

² Zijn we in de strijd tegen de klimaatverandering en om de CO₂-uitstoot te beperken bereid om ons doen en laten tegen een kritisch licht te houden zodat we kunnen veranderen wat veranderd moet worden? Ook Christelijke gemeenschappen dragen hun steentje bij: oecumenische initiatieven, zoals het netwerk van "Groene Kerken", bestaan in verschillende landen over de hele wereld.

Al in 1989 riep de Assemblee van Europese Kerken in Bazel iedereen op om "zo milieuvriendelijk mogelijk te leven: dit betekent onder meer het verminderen van het energieverbruik, het gebruik van het openbaar vervoer en het beperken van afval".

In Taizé blijven we ons inzetten voor de ecologische transitie. Om ons daarbij te helpen zijn alle voorstellen welkom (www.taize.fr/eco).

Leven als broeders en zusters

Ja, te midden van de moeilijke realiteit van onze huidige tijden kunnen we een glimp opvangen van hoop - soms zelfs hopen tegen alle hoop in. Daarvoor is het belangrijk dat we samenkomen met anderen die andere keuzes hebben gemaakt - met Christenen van andere denominaties, met gelovigen van andere religies, en met mensen die agnostisch of atheïstisch zijn en die zich ook inzetten voor saamhorigheid en onderlinge verbondenheid.

We ervaren iedere keer opnieuw vreugde als we als broeders en zusters leven, als we naast de degenen blijven staan die dit het hardste nodig hebben: daklozen, ouderen, zieken of eenzamen, kinderen in problemen, mensen met een beperking, migranten, enz. De omstandigheden van het leven kunnen ons allemaal kwetsbaar maken. En de coronacrisis legt de zwakke plekken van ons menselijke bestaan bloot.

We hebben elkaar meer dan ooit nodig. Paus Franciscus herinnert ons daar in zijn encycliek *Fratelli tutti* krachtig aan: "Niemand wordt alleen gered." En hij voegt eraan toe dat we onze ware identiteit alleen kunnen vinden "als we oprecht open staan voor het universele, ons uitgedaagd voelen door wat er op andere plaatsen gebeurt, open staan voor verrijking door andere culturen, en solidair zijn met en zorg hebben voor de tragedies die andere volkeren treffen" (§32 en §146).

Laten we in relaties met andere mensen en andere volken altijd al het mogelijk doen om niet de competitie maar de samenwerking centraal te stellen. Het is belangrijk om de instanties of verenigingen te steunen die samenwerking en solidariteit bevorderen, of dat nu op lokaal, nationaal of internationaal niveau is.

Geloven - vertrouwen in een aanwezigheid

In Taizé merken we dat jongeren op een nieuwe manier nadenken over het geloof in God om op koers te blijven. Wat betekent het om te geloven? En als God bestaat, is deze God dan actief in de geschiedenis, in ons leven?

In het licht van deze vragen is het belangrijk om te voorkomen dat God wordt gereduceerd tot een van onze concepten. God is oneindig veel groter dan we

ons kunnen voorstellen. We zijn allemaal op zoek naar liefde en waarheid. Waar we ons ook mogen bevinden op onze innerlijke pelgrimage, we zijn allemaal vaak tastend op zoek naar hoe we voort kunnen gaan op onze weg. Maar, als pelgrims van vertrouwen kunnen we wel samen oplopen en niet alleen onze zoektocht maar ook onze vragen en overtuigingen delen.

"Geloof is een eenvoudig vertrouwen in God, het vuur van vertrouwen dat wordt ontstoken in ons - iets wat zich wel duizend keer in ons leven herhaalt... zelfs als er in ieder van ons ook twijfels kunnen bestaan", zei frère Roger.

Betekent geloven niet in de eerste plaats vertrouwen in een aanwezigheid die zowel in het diepste van ons zijn als in het hele universum aanwezig is, een aanwezigheid die ongrijpbaar en toch zo reëel is? Een aanwezigheid die zich niet opdringt, maar die we op elk moment opnieuw kunnen verwelkomen, in stilte, als een soort van ademtocht. Een zorgzame aanwezigheid die er altijd is, ongeacht onze twijfels. Zelfs als we de indruk hebben dat we heel weinig begrijpen van wie God is.

Een nieuwe horizon

Een zorgzame aanwezigheid: welk licht werpt het evangelie op dit mysterie?

Jezus leefde tot het einde toe uit deze zorgzame aanwezigheid; hij was zich hiervan constant bewust. Het was een innerlijk licht voor hem, de adem van God, de inspiratie van de Heilige Geest.

In de diepte van het lijden en de absolute eenzaamheid, toen hij aan het kruis stierf, toen alles zinloos leek, schreeuwde hij zijn gevoelens van verlatenheid uit, maar dat was nog altijd een schreeuw gericht tot God: "Mijn God, mijn God, waarom hebt ge mij verlaten?" Verraden, gemarteld, ter dood veroordeeld, bracht Jezus liefde in de diepste duisternis. En die liefde bleek sterker dan het kwaad. Maria Magdalena en vervolgens de apostelen waren boodschappers van dit onverwachte, ongelofelijke nieuws: hij leeft! Gods liefde heeft haat en dood overwonnen.

De eerste Christenen waren vol van dit nieuws en erdoor overweldigd: en zij getuigden: Christus leeft voortaan bij God. Christus vult het universum door de Heilige Geest en is ook aanwezig in ieder mens. Christus is solidair met de

armen en zal hun gerechtigheid brengen; hij is de vervulling van de geschiedenis en de schepping; hij zal ons na de dood verwelkomen in de volheid van de vreugde.

Boven al het menselijk geweld, milieurampen en ziekten uit, ligt er een nieuwe horizon open. Zijn we in staat om deze te zien?

Een andere manier van kijken

Vanuit deze horizon, die zichtbaar wordt door de opstanding van Christus, komt er een licht binnen in ons bestaan. Steeds weer verdrijft het de schaduw van de angst en wordt tot een bron van levend water; hieruit ontspringt de vreugde van de lofzang.

Hierdoor kunnen we dat geheim aanvoelen, door een soort mysterieuze aantrekkingskracht. Tot het einde der tijden gaat Christus door om in Gods liefde alle mensen en het hele universum bijeen te brengen. En hij maakt ons onderdeel van zijn missie.

Christus maakt ons tot partners, als zijn kerk. Daarom moeten we bereid zijn om iedereen op te nemen in onze vriendschap. Christus vraagt ons om zelfs onze vijanden lief te hebben; zijn vrede verzoent zelfs landen in conflict.³

³ In deze moeilijke tijden van coronacrisis kan de Kerk de saamhorigheid in de menselijke familie blijven bevorderen. Hier volgen drie suggesties:

- Om onze samenleving menselijker te maken, moeten we naar elkaar luisteren op een manier die de tegenstellingen overbrugt en ons leert om samen op te trekken, ondanks onze verschillen. De kerk is geroepen om de dialoog te zoeken, om open te staan en iedereen te ontmoeten. Zouden ook degenen die geen enkele band hebben met een christelijke gemeenschap ook met haar in gesprek willen gaan?
- Door de komst van zoveel migranten en vluchtelingen kan de opvang van een vluchteling of van een vluchtelingengezin een belangrijke stimulans betekenen voor onze kerkgemeenschappen. Ook mensen die niet naar de kerk gaan, zijn vaak bereid om mee te helpen aan een dergelijke opvang. Dit is iets wat we de afgelopen jaren in Taizé hebben ervaren, door samen met mensen uit de directe omgeving van Taizé migranten op te vangen.
- Gastvrij te zijn betekent te luisteren naar degenen die het meest kwetsbaar zijn. Op veel plaatsen is er vooruitgang binnen de kerk nodig om de integriteit van een ieder te beschermen. Soms hebben zich binnen de kerk machtsstructuren ontwikkeld die hebben geleid tot fysiek, psychische en geestelijk lijden. Ook in Taizé blijven we ons inzetten om de waarheid aan het licht te brengen (www.taize.fr/protection).

Zouden we door Christus anders kunnen leren kijken? Als we door zijn ogen kijken, leren we beter de waardigheid van ieder mens en de schoonheid van de schepping te zien. Het gaat daarbij niet om naïef vertrouwen, maar om een hoop die iedere keer opnieuw ontspringt, omdat deze is geworteld in Christus. Een serene vreugde die ons vervult, die ons de moed geeft om de verantwoordelijkheid op ons te nemen die God ons op deze aarde toevertrouwt.

— — —

Ik ben in gebed verbonden met een ieder van jullie die deze boodschap wil overdenken.

f. Alois

Jezus Christus, we loven u voor uw goedheid en uw eenvoud. Door uw nederigheid heeft het licht van God uw hele leven verlicht. Ditzelfde licht schijnt vandaag de dag in ons hart. Het kan onze wonden genezen en zelfs onze zwakheden en onzekerheden transformeren in een bron van leven, creatieve energie, in vertrouwen. Doordat dit licht van God ook ons verlicht, stelt u ons in staat om hoop te houden - in goede en slechte tijden.

Enkele bijbelteksten

om zelf dieper in te gaan op de overdenking

Maria zong de volgende woorden: "Heersers stoot Hij [God] van hun troon, en wie gering is geeft hij aanzien. [...] maar rijken stuurt hij weg met lege handen." (zie Lucas 1:46-56)

Maria, de moeder van Jezus, was in staat om liefde en tederheid te verenigen met de vurige hoop op radicale verandering.

Jezus zei: "de pleitbezorger, de heilige Geest die de Vader jullie namens mij zal zenden, zal jullie alles duidelijk maken en alles in herinnering brengen wat ik tegen jullie gezegd heb." (zie Johannes 14:15-31)

Jezus heeft ons niet alleen gelaten. Voor zijn dood beloofde hij zijn discipelen zijn aanwezigheid voor altijd, door de heilige Geest. De Geest leeft in ons, troost ons, steunt ons en inspireert ons om te leven als volgelingen van Jezus Christus, iedere dag opnieuw.

Laat de hemel verheugd zijn, de aarde juichen, de zee bruisen en alles wat daar leeft. Laat het veld verblijd zijn en alles wat daar groeit, laat alle bomen jubelen Voor de Heer, want hij is in aantocht, in aantocht is hij als rechter van de aarde. (Zie Psalm 96)

Veel psalmen nodigen ons uit om God te loven. De mens is niet de enige die Gods lof zingt; de hele schepping doet mee. We willen niet alleen voor de schepping zorgen omdat we haar nodig hebben voor ons eigen voortbestaan, maar ook omdat we er deel van uitmaken en omdat Gods prachtige schepping al wat leeft omvat.

Pelgrimage van vertrouwen in 2021

De pelgrimage van vertrouwen op aarde gaat door. De huidige onzekere situatie waarin we leven vraagt om nieuwe vormen, zoals online initiatieven. De lockdown heeft ons geleerd hoe waardevol het is om met elkaar verbonden te blijven door allerlei moderne communicatiemiddelen.

Aangezien de coronacrisis voortduurt, is het niet duidelijk of alle bijeenkomsten kunnen plaatsvinden zoals gepland, maar we hopen in 2021 de volgende etappes in de pelgrimage van vertrouwen te kunnen organiseren:

- Wekelijkse ontmoetingen in Taizé, het hele jaar door, als en wanneer de coronamaatregelen dit toelaten.
- Online continentale ontmoetingen vanuit Taizé en vanuit verschillende plaatsen in de wereld waar de broeders wonen.
- Ontmoeting van vriendschap tussen jonge Moslims en Christenen, van 14 - 18 juli 2021.
- Reflectieweek voor 18-35 jarigen, van 22 - 29 augustus 2021.
- Europese bijeenkomst in Turijn, van 28 december 2021 tot 1 januari 2022.

En ten slotte hopen we dat in 2022 de etappe van de pelgrimage van vertrouwen in het Heilige Land, die voor 2021 was aangekondigd, door kan gaan. De datums worden binnenkort gepubliceerd.